

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/D2026-86-168>

УДК 911.3:[338.48-32:908:005.963.3](477.83-2)

ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧІ РЕСУРСИ ТА ЕКСКУРСІЙНА АКТИВНІСТЬ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

TOURIST AND LOCAL HISTORY RESOURCES AND EXCURSION ACTIVITIES OF ZOLOCHIVSKIY DISTRICT OF LVIV REGION

Стецький Василь Володимирович

кандидат географічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0827-0681>

Каднічанський Дмитро Анатолійович

кандидат географічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-5299-0396>

Зінько Юрій Володимирович

старший викладач,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5546-6308>

Stetskyi Vasyl, Kadnichanskiy Dmytro, Zinko Yuriy
Ivan Franko National University of Lviv

У запропонованому дослідженні проаналізовано сучасну та перспективну стратегію розвитку туристичного бізнесу Золочівського району Львівської області на основі оцінки туристичних та краєзнавчих ресурсів, визначено напрямки їх використання в екскурсійно-туристичній діяльності. Туристичні краєзнавчі ресурси Золочівського району Львівської області, на нашу думку формують складну та багатогранну систему структурними елементами якої є багате природне середовище, події, матеріальна та духовна спадщина історичного минулого, зростаючий рівень інфраструктурних послуг місцевих громад. Важливими аспектами наукових пошуків є практичні підходи визначення раціонального використання екскурсійних туристичних продуктів з врахуванням сучасних пропозицій менеджменту та маркетингу. У дослідженні визначені найбільш туристично-екскурсійні потоки, Золочівського району Львівської області, запропоновано нові конкурентоспроможні туристичні продукти (авторські туристично-краєзнавчі екскурсійні маршрути), показані сильні та слабкі сторони рекламно-інформаційного забезпечення популярних екскурсійних об'єктів.

Ключові слова: туристичне-краєзнавство, туристично-краєзнавча діяльність, туристично-краєзнавчі ресурси, туристично-краєзнавчий потенціал, екскурсійне краєзнавство.

After the implementation of the 2020 administrative-territorial reform in Ukraine, Zolochiv district united the disbanded Brody and Buz districts and significantly expanded its territory. As of 01.01.2025, its area is 2.91 thousand km², and the length from east to west reaches about 80 km, and from north to south – 90 km. There are 277 settlements in Zolochiv district, and the population is over 162 thousand people. Zolochiv district is one of the key tourist clusters of Lviv region, and its "tourist face" is determined by the museum-castle reserves "Golden Horseshoe of Lviv Region", urban and temple architecture of different eras, unique natural landscapes. The proposed study analyzes the modern and promising strategy for the development of the tourism business of the Zolochiv district of the Lviv region based on the assessment of tourism and local history resources and their use in excursion and tourism activities. In our opinion, the tourism and local history resources of the Zolochiv district form a complex and multifaceted system, the basis of which is the rich natural environment, events, material and spiritual heritage of the historical past, and the growing level of infrastructure services of local communities. Having studied the natural and historical and cultural tourism and local history resources of the Zolochiv district of the Lviv region, we classified them, determined their belonging to the classes of basic tourist objects, assessed the attractiveness and efficiency of

use and excursion value. We substantiated the insufficient level and the need to improve the infrastructure services of hotel and restaurant complexes, ensuring transport accessibility as key factors of success in ensuring tourist activity in the Zolochiv district. Taking into account the potential of all main types of tourist and local history resources of the Zolochiv district of the Lviv region, the geography of their location, as well as the economic and socio-cultural benefits of the tourism business for the population, we have proposed five tourist routes: "Golden Horseshoe of Lviv Region", "Places of Father Markiyan Shashkevych", "To the Sources of the Western Bug", "Brodivka and Pidkamyanka Region", "Nature of the Hologirsky and Voronyatsky Ranges" and "Pomeranian Cultural Heritage"

Keywords: tourist and local history, tourist and local history activities, tourist and local history resources, tourist and local history potential, excursion local history.

Постановка проблеми. На нашу думку запровадження у 2020 році в Україні нового адміністративно-територіального устрою, методів регулювання державної політики розвитку територіальних громад і поселень дає підстави шукати й визначати нові шляхи розвитку туристичної галузі на основі якісного і змістовного використання місцевих туристично-краєзнавчих ресурсів та потенціалу суб'єктів туристичного бізнесу.

Основна актуальність запропонованого дослідження полягає у необхідності комплексного аналізу туристичного бізнесу Золочівського району Львівської області в його сучасних межах, визначенні місця й ролі туристично-краєзнавчої діяльності в соціально-економічній господарській системі.

Отримані результати досліджень сприятимуть формуванню у населення мотивів розвитку різних видів туристичної діяльності на основі використання ресурсного туристично-краєзнавчого потенціалу. Також вони можуть бути активними чинниками зростання економіки, рівня зайнятості населення, розвитку інфраструктури, покращення інвестиційного клімату території району.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Українська краєзнавство історично свої витоки бере з середини ХІХ ст. Для глибокого сучасного розуміння й висвітлення проблем краєзнавства важливим і актуальним були та залишаються наукові доробки К. Ушинського [11], І. Франка [1], П. Чубинського [12].

Роль краєзнавства у світовому науковому просторі ХХ ст. фокусувалась на комплексному вивченні локальних територій поєднаних історією, екологією, культурою та соціальною економікою. У працях відомих вчених Andrus Ristkok, Eva Maaring [14], Maura Cronin [15], Goubert Pierre [16] ключовими є історичне дослідження міст, етнографічні студії, вивчення культурної спадщини, еколого-географічний моніторинг та розвиток краєзнавчого туризму

Сучасні науково-теоретичні основи в українському краєзнавстві висвітлювались

у працях Я. Жупанського [2], М. Костриці [3], М. Крачило [6], В. Круля [2], М. Мальської [8], П. Шищенка [13], Актуальними є чіткі висновки про зародження, розвиток, а також змістовну наукову основу краєзнавства в українському суспільстві, державотворчих процесах, національно-культурному відродженні нації.

Нагромадженні теоретичні знання і детальні різноаспектні вивчення ресурсної бази краєзнавства українських І. Кочеткова [5], О. Любіцева [5], Н. Паньків [6], В. Петранівський [9], В. Стецький [10] доводять, що туристично-краєзнавча екскурсійна діяльність сьогодні розглядається як інноваційний напрям, що об'єднує класичне вивчення рідного краю з практичними потребами сучасної індустрії туризму. Вона є «містком» між науковим пізнанням території та створенням, на його основі, конкурентоспроможного туристичного продукту.

Для системного аналізу організації та практичної реалізації туристично-краєзнавчих екскурсійних проектів використані зібрані і частково висвітлені дослідницькі та просвітницькі матеріали місцевих краєзнавців В. Іванюка, П. Оришкевича, С. Позняка, В. Стрільчука, В. Сивака, Я. Стецишина.

Формування цілей. Дослідити туристичний потенціал Золочівського району Львівської області на основі аналізу комплексної оцінки історико-культурних, природних та інфраструктурних ресурсів. Відповідно до визначеної мети у роботі виконуються завдання: а) проведення аналізу діючої та перспективної стратегії розвитку туристичного ринку на основі використання туристично-краєзнавчих ресурсів, наявної інфраструктури гостинності та найактуальніших пропозицій сучасного менеджменту та маркетингу; б) визначення туристично-екскурсійних потоків, сильних та слабких сторони рекламно-інформаційного забезпечення популярних об'єктів («Золота підкова», Підкамінь); пропозиції використання нових конкурентоспроможних туристичних продуктів.

Проте, набуття нової якості туристично-краєзнавчого потенціалу та організації екс-

курсійної діяльності Золочівського району Львівської області в умовах змін адміністративно-територіального устрою, військового стану у державі залишаються недостатньо розкриті в сучасній українській науковій літературі, що зумовило її актуальність та доцільність мети подальшого вивчення.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних межах згідно адміністративно-територіальної реформи України 2020 року Золочівський адміністративний район (АР) розташований у східній частині Львівської області. Він прилягає до Львівського і Шептицького АР області, а також за її межами має спільні кордони із Тернопільською, Рівненською та Волинською областями, Площа Золочівського району становить 2.91 тис.км² а протяжність із сходу на захід сягає близько 80 км. і з півночі на південь 90 км. В районі нараховується 277 населених пунктів і кількість населення – понад 162 тис. осіб.

Після впровадження в Україні адміністративної реформи 2020 року Золочівський район шляхом об'єднання колишніх Золочівського, Бродівського та Бузького районів суттєво розширив свої території. Станом на 01.01 2025 район є одним із ключових туристичних кластерів Львівщини. Його "туристичне обличчя" визначають об'єкти "Золотої підкови", релігійні центри та храмова архітектура, унікальні природні ландшафти.

Туристично-краєзнавчі ресурси формують складну і багатогранну систему, основу якої представляють багате природне середовище, події, матеріальна та духовна спадщина історичного минулого, зростаючий рівень інфраструктурних послуг місцевих громад. Також

ресурси відіграють стратегічне значення для приваблення туристів, на їхній основі створюються екскурсійні туристичні продукти, розвивається інфраструктура гостинності та транспортних послуг.

З основних компонентів природного ресурсного потенціалу Золочівського АР можна виділити рельєф. Територія АР розташована на перетині двох фізико-географічних зон – Малого Полісся та Поділля. Її головною рельєфною особливістю є Гологоро-Вороняцький кряж, який є частиною Головного європейського вододілу. Територія характеризується розчленованим рельєфом з максимальними висотами до 470 метрів. Природні об'єкти гора Вапнярка, Біла гора та гора Свята є винятково мальовничі й привабливі, створюють ідеальні умови для розвитку активного відпочинку: походи, катання на гірських велосипедах, парапланеризм (рис. 1).

Рельєф Малого Полісся в межах Золочівського АР представлений Бугсько-Стирською рівниною з переважними висотами 210-220 м. Вздовж долин Західного Бугу та Стиру розміщені широкі алювіальні часто заболочені заплави і надзаплави, заліснені переважно сосновими лісовими формаціями та піщані тераси заввишки 230-250 м. Вони є місцями рекреації та екологічного туризму (рис. 2).

Золочівського АР Він розташований у вологій, помірно-теплій кліматичній зоні яка є сприятливою для цілорічної активної туристичної діяльності. На його території добре виражені усі чотири пори року. Зими переважають теплі, м'які з частими відлигами, нестійким сніговим покривом, справжня весна настає у кінці березня першій половині квітня, характеризується холодними вітрами з час-

Рис. 1. Ландшафти Гологоро-Вороняцького кряжу (НПП «Північне Поділля»)

Джерело: <https://park-podillya.com.ua>

Рис. 2. Ландшафти Малого Полісся з гори Менич

Джерело: <https://park-podillya.com.ua>

тими дощами. Літо помірно тепле, температури коливаються від $+15^{\circ}$ до 25° С, можливі тривалі дощі або бездошові періоди, осінь, особливо друга її половина, характеризується холодною дощовою погодою, також можливі снігопади, навіть хуртовини.

Гідрологічна мережа Золочівського АР представлена не великими водними об'єктами природного або техногенного походження. Ключову роль у рекреаційно-пізнавальному і екологічному туризмі відіграють витoki річок Західний Буг с. Верхобуж (один із витоків), Золота Липа с. Майдан Гологірський (один із витоків) і Стир с. Видри. Багатий Золочівський район на підземні прісні й мінералізовані води. Їх промислове видобування здійснюють у м. Золочів, с.Плугів, потенційні запаси досліджені у селищі Олесько, с. Куткір.

Природний світ Золочівського АР є важливим компонентом туристичної рекреаційної і просвітницької природо-охоронної активності Львівської області. Район має високу лісистість, переважають цінні букові (бучини) ліси та поєднання дубово-букових та грабово-дубових лісових формацій. Степові екстразональні угруповання, поширені на крутих схилах і включають ділянки, «Лиса гора» та гора «Сипуха», які належать до природоохоронних територій. Природну унікальність і туристичні цінності Малого Полісся піщані горбисті місцевості «Бродівська Сахара» біля села Рожнів та Національного природного парку «Північне Поділля» скеля-останець «Триніг» (рис. 3, рис. 4).

Отже, природно-рекреаційні туристично-краєзнавчі ресурси Золочівського району мають високий потенціал для розвитку екотуризму, активного відпочинку та наукового кра-

єзнавства. Район володіє унікальним ландшафтним різноманіттям завдяки поєднанню фізико-географічних районів північно-західної частини Подільської височини та південних окраїн Малого Полісся.

Золочівський район (АР) Львівської області є одним із найбагатших регіонів України за кількістю історико-культурних та краєзнавчих ресурсів. Олеський, Підгорецький і Золочівський замки формують основну туристичну атракцію відомого туристичного маршруту «Золота підкова Львівщини» (рис. 5, рис. 6, рис. 7).

Не менш цінними і цікавими туристичними історико-культурними ресурсами Золочівського АР для створення туристично-еккурсійних продуктів є пам'ятки сакральної архітектури. У м. Золочів це церква святого Миколая XVI ст., церква Воскресіння Господнього XVI ст., костел Успіння Пресвятої Богородиці XVIII ст., Боярський двір (м.Золочів); у м. Броди вони представлені Бродівським замком XVII ст., церквою Різдва Пресвятої Богородиці XVI ст., дерев'яною церквою Святого Юрія XVII ст. з унікальним іконостасом, парафіяльним костелом Воздвиження Чесного Хреста XVI ст.; селище Підкамінь відоме монастирем Походження Дерева Хреста Господнього, величним комплексом XVII–XVIII ст., костелом Успіння Пресвятої Богородиці, келіями, оборонними мурами з вежами та бароковою дзвіницею; у м. Буськ це дерев'яна церква св. Параскеви, 1708 р., дерев'яна церква св. Онуфрія розташована на території давнього городища, костел св. Станіслава XVIII ст., каплиця святої Параскеви; у селищі Поморяни відомими є замок-палац і колишні резиденції королів Польщі,

Рис. 3. «Бродівська Сахара» піщана горбиста місцевість біля с. Рожнів

Джерело: <https://park-podillya.com.ua/trynih>

Рис. 4. Пам'ятка природи «Триніг» (НПП «Північне Поділля»)

Джерело: <https://park-podillya.com.ua/tryni>

Таблиця 1

**Ключові об'єкти і туристично-краєзнавча цінність природних ресурсів
Золочівського району Львівської області, 2026 р.**

Ключові об'єкти (оцінка атрактивності */ оцінка ефективності використання**)	Туристична цінність
<ul style="list-style-type: none"> • НПП «Північне Поділля» (4/3). • Гологірсько-Воронякське горбогір'я. (3/2). • Гора Вапнярка (3/2). • Лиса гора (3/2). • Гора Сипуха (3/2). • Витоки річки Західний Буг, с. Верховуж, (3/2). • Витоки річки Стир, с. Видри (3/1). • Витоки річка Золота Липа (один із витоків) с. Майдан Гологірський (3/1). • Скеля «Триніг» (4/3). • Підкамінський останець. (4/3). • Пісочна пустеля «Бродівська Сахара» с. Ражнів (4/3) 	<p align="center">Експериментальні пізнавальні туристично- краєзнавчі, рекреаційно-відпочинкові та ландшафтно-екологічні тури.</p>

Джерело: сформовано авторами

* **атрактивність:** дуже висока – 5 балів, унікальні об'єкти, висока естетика, чисте довкілля; висока – 4 бали, мальовничі ландшафти, зручні для відпочинку але з меншим рівнем унікальності; середня – 3 бали, типові території-ландшафти придатні для відпочинку; низька – 2 бали, мальовничі території, потребують благоустрою.

****ефективність використання:** висока -5 балів, висока естетична цінність, відсутність перешкод для відвідування туристів; добра – 4 бали, комфортні умови, часткове сезонне використання; задовільне – 3 бали, потребує використання додаткових заходів подолання доступності; низька придатність – 2-1 бали, мало придатні ресурси експериментального використання.

**Рис. 5. Музей-заповідник
«Олеский замок»**

*Джерело: сформовано за матеріалами
інтернет-джерел*

**Рис. 6. Музей-заповідник
«Золочівський замок»**

*Джерело: сформовано за матеріалами
інтернет-джерел*

зокрема Яна III Собеського, костел Пресвятої Трійці 1748 р. (рис. 8), дерев'яна церква Собору Пресвятої Богородиці 1690 р.

Серед інших історико-культурних ресурсів Золочівського АР, які активно залучаються до туристично-краєзнавчої експериментальної діяльності є музей-садиба М. Шашкевича у

селі Підлисса (рис. 9), історико-краєзнавчі музеї м. Золочів, м. Броди, м. Буськ, селища Красне, с. Білий Камінь, музей-краївка УПА с. Гавареччина, краєзнавчі класи-музеї ряду шкільних закладів освіти району, виставкова зала та майстерні-студії чорної кераміки села Гавареччина (рис. 10), меморіальний цвин-

Рис. 7. Музей-заповідний «Підгорецький замок»
Джерело: сформовано за матеріалами
інтернет-джерел

Рис. 8. Поморянський замок-палац
Джерело: сформовано за матеріалами
інтернет-джерел

**Рис. 9. Музе-садиба о. М. Шашкевича.
с. Підлистя**

Джерело: сформовано за матеріалами
інтернет-джерел

**Рис. 10. Майстер-клас виготовлення
Чорної кераміки. с. Гавареччина**

Джерело: сформовано за матеріалами
інтернет-джерел

тар поховань. вояків дивізії «Галичина» у с. Галицьке, військові бліндажі періоду Другої світової війни с. Княже.

На основі отриманих результатів дослідження історико-культурних туристично-краєзнавчих досліджень Золочівського АР Львівської області нами проведена їх класифікація, з визначенням приналежності до класів базових туристичних об'єктів, оцінки їх атрактивності і ефективності використання та екскурсійних цінностей (табл. 2).

Інфраструктура гостинності та забезпечення транспортної доступності є ключовим фактором залучення туристичної активності населення країни та регіонів. У досліджені

Золочівського АР Львівської області нами виділені основні елементи інфраструктури, зазначені ключові об'єкти та визначений їх функціональний стан (табл. 3).

Екскурсійна активність у Золочівському АР має чітко виражену сезонність і нерівномірний розподіл відвідувачів між туристичними маршрутами. Основний потік концентрується навколо маршруту «Золота підкова Львівщини», який включає найпопулярніші локації – Олеський, Золочівський та Підгорецький музеї-замки.

Останніми роками набула популярності туристичні атракції в Національному природному парку «Північне Поділля». Приваблює туристів і рекреантів не високі горбогір'я

Таблиця 2

**Класифікація та характеристика ключових історико-культурних туристичних ресурсів
Золочівського району Львівської області, 2026 р.**

Категорія ресурсу	Ключові об'єкти (оцінка атрактивності */ оцінка ефективності використання**)	Туристична цінність
1	2	3
Історико-архітектурні і культурні центри	<ul style="list-style-type: none"> Музей-заповідник «Золочівський замок» (5/5). Музей-заповідник «Олеський замок» (5/5) Музей-заповідник «Підгорецький замок». (5/4). Бродівський замок XVII ст. (4/5) Бастіонна фортеця з палацом Потоцьких (4/4). Золочівський боярський двір, будівля міста. XV ст. (4/4). Поморянський замок-палац XVI–XVIII ст. Колишня резиденція королів, зокрема Яна III Собецького. (4/3). 	Центри міжнародного туризму, носії культурної спадщини регіону, організатори багатьох культурно-історичних заходів та дійств.
Пам'ятки сакральної архітектури	<ul style="list-style-type: none"> Сакральна архітектура м.Золочів Церква святого Миколая XVI ст. (4/4)., Церква Воскресіння Господнього (XVI ст.) (4/4). Костел Успіння Пресвятої Богородиці XVIII ст. (4/3). Сакральна архітектура Бродів Церква Різдва Пресвятої Богородиці XVI ст. (4/4). Церква Святого Юрія XVII ст. (4/4). Дерев'яна архітектурна перлина з унікальним іконостасом. (4/4). Парафіяльний костел Воздвиження Чесного Хреста XVI ст. (4/4). Сакральна архітектура с. Пілкамись. Монастир Походження Древа Хреста Господнього Величний комплекс XVII–XVIII ст. До складу входять костел Успіння Пресвятої Богородиці, келії, оборонні мури з вежами та барокова дзвіниця. (4/4). Каплиця святої Параскеви. Пам'ятка архітектури національного значення (4/4). Сакральна архітектура м.Буськ. Дерев'яна церква св. Параскеви (1708 р). Унікальний зразок народної майстерності. (4/4). Дерев'яна церква св. Онуфрія розташована на території давнього городища (4/4). Костел св. Станіслава, величний храм збудований XVIII ст. (4/4). Сакральна архітектура с. Поморяни Костел Пресвятої Трійці (1748 р.): Величний мурований храм у стилі бароко (4/4). Дерев'яна церква Собору Пресвятої Богородиці (1690 р.): Пам'ятка народної архітектури галицької школи, одна з найстаріших дерев'яних споруд району (4/4). с. Бужок. Костел Успіння Богородиці, 1613 р. (3/2). с. Плуґів, Церква св. Параскеви, 1761 р. (3/2). 	Виконують роль провідних туристичних магнітів, що формують імідж регіонів, приваблюють паломників та поціновувачів мистецтва та історії краю.
Музеї	<ul style="list-style-type: none"> Музей-садиба М. Шашкевича (с. Підлисса) (5/5). Бродівський історико-краєзнавчий музей (4/4). Буський історико-краєзнавчий музей (4/4). Красненський краєзнавчий музей (4/2). Історико-краєзнавчий музей у с. Білий Камінь (3/4). 	Виступають центрами перетворення історико-культурну спадщину на туристичний продукт.
Етнографічні	<ul style="list-style-type: none"> Майстерні-студії чорної кераміки і краївка УПА с.Гавареччина. (5/4) Етнокультурні події та фестивалі присвячені датам національних свят і подій м.Золочів, с.Білий Камінь, м.Броди, с.Підкамись, містечко Красне, с.Полтва, с. Бонишен (3/2) 	Створюють атракції відтворення народних побутові ремесла й традиції та перетворюють на туристичних продукт.

Продовження Таблиці 2

1	2	3
Меморіальні	<ul style="list-style-type: none"> Меморіальний цвинтар поховань вояків дивізії «Галичина» (с. Галицьке) (5/5) Військові бліндажі періоду Другої світової війни (3/2) 	Історико-культурний, мистецький і мілітарний туризм.

Джерело: сформовано авторами

*атраактивність: дуже висока – 5 бали, основні об'єкти, екскурсійних турів. Пам'ятки світового та національного культурно-історичного значення; висока – 4 бали, домінуючі об'єкти екскурсійних турів. Пам'ятки національного історично-культурного значення; середня – 3 бали, мало збережені об'єкти, пам'ятки регіонального значення; середня; низька – 2 бали об'єкти місцевого значення, цікаві для екскурсій вихідного дня або краєзнавців.

**ефективність використання: високий рівень – 5 балів, велика історично-культурна цінність пам'ятки, відмінний стан, висока відвідуваність, хороша інфраструктура; вище середнього – 4 бали, значна історично-культурна цінність, гарний стан, наявна інфраструктура, популярні серед туристів; середній – 3 бали, відомі історико-культурні об'єкти, потребують часткової реставрації, середній рівень інфраструктури; низький – 2 бали. мають історико-культурну цінність, потребують значної фінансових вкладень і реставрації, спеціалізованого доїзду, мало висвітлені в інформаційних джерелах.

Таблиця 3

Стан інфраструктурного гостинності та транспортної доступності Золочівського району Львівської області 2026 р.

Елемент інфраструктури	Стан розвитку	Об'єкти / Приклади
Транспорт	Добрий	Автомобільні траси міжнародного значення Київ-Львів М-09, Умань – Тернопіль – Рава Руська М-06.
	Задовільний	Автомобільні дороги регіонального значення Золочів – Поморяни; Золочів – Буськ; Золочів – Ясенів; Броди – Підкамінь.
	Добрий	Залізничні сполучення: Львів – Кране – Броли і Львів – Красне – Золочів - Тернопіль.
Розміщення	Нижче середнього; дефіцит 4* готелів.	Готелі «Україна», «Золота підкова», «Вест Форт», «Ніка», «Авалон», «Галичина», «Антураж», «Фільварок» «Колиба».
		Мотелі «Джерело», « Анна».
Харчування	Середній	Ресторани при придорожніх готелях, міські та придорожні кафе, кафе при замках, міські піцерії.
Інформація	Середній. Потребує створення мережі туристично-інформаційних центрів	Львівський туристичний портал (Lviv.travel). Портал «Район туристичний», Золочівська районна державна адміністрація, Інтернет-сторінки ТГ.

Джерело: сформовано авторами

заліснені віковими буковими формаціями і екстразональна степова рослинність природних комплексів Гологорів та Вороняк. Північна частина Золочівського АР сягають південних меж надстирянської зони Малого Полісся. Перлиною й туристичним магнітом цього краю є оригінальна скеля – ерозійний останець вапнякових сарматських пісковиків

у вигляді кам'яної плит що лежить на трьох «ногах» – опорах з назвою «Триніг».

Також суттєво доповнюють екскурсійних колорит краю витoki річки Західний Буг, Стир і Золота Липа, музей-садиба М. Шашкевича села Підлисса, центр етнографічного і патріотичного туризму – Гавареччина в одноіменному селі.

Попри складні умови для туристичної галузі пов'язаної із епідемією Covid-19 2020-2022 рр. та останніх чотирьох років російсько-української війни, динаміка туристичних потоків на прикладі ключових туристичних об'єктів Золочівського району Львівської області має позитивну динаміку зростання Табл. 4.

Враховуючи досліджений нами потенціал всіх основних видів туристично-краєзнавчих ресурсів Золочівського АР Львівської області, географію їхнього розміщення по всій території, а також економічні та соціально-культурні вигоди туристичного бізнесу для населення ми пропонуємо п'ять туристичних маршрутів: «Золота підкова Львівщини», «Місцями о. Маркіяна Шашкевича», «До витоків Західного Бугу», «Бродівсько-Підкамінський край», «Природа Гологоро-Вороняцького пасма і Поморянська культурна спадщина».

При складанні і змістовому екскурсійному їх наповненні ми керувались:

- охопленням всієї території Золочівського АР екскурсійно-туристичною діяльністю;
- комплексне залучення всіх видів туристично-краєзнавчих ресурсів території прокладання екскурсійного маршруту;

Екскурсійні маршрути мають висвітлювати локальні території, її особливості природного середовища історії подій та відомих постатей, етнокультурних традицій.

Висновки. Після впровадження в Україні адміністративно-територіальної реформи 2020 року Золочівський адміністративний район Львівської області об'єднав розформовані Бродівський та Бузький АР, суттєво розширив територію і, відповідно ресурсний краєзнавчий та туристично-екскурсійний потенціал.

Таблиця 4

Екскурсійні потоки до ключових туристичних об'єктів Золочівського району Львівської області (тис. осіб)

Об'єкт екскурсійного показу	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік (прогноз)
Золочівський замок	105,5	36,2	58,4	65,0	66,5
Підгорецький замок	89,0	28,0	50,2	52,0	52,0
Одеський замок	94,2	31,5	50,2	53,2	58,5
НПП «Північне Поділля»	10,4	4,8	7,5	8,3	9,2

Джерело: сформовано авторами на основі статистичної звітності Львівської національної галереї мистецтв імені Б. Возницького та відділу статистики Золочівського АР Львівської області

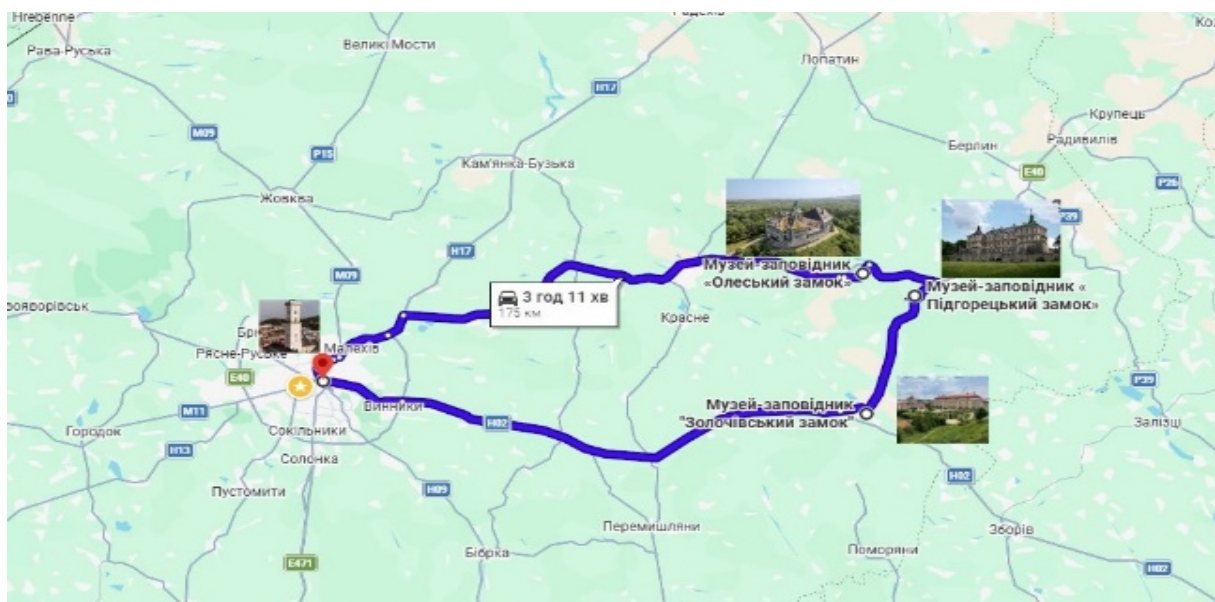

Рис. 11. Туристичний маршрут «Золота підкова Львівщини»

Джерело: сформовано за матеріалами інтернет-джерел туристичної фірми «Відвідай»

Рис. 12. Туристично-краєзнавчий маршрут «Місцями о. Маркіяна Шашкевича»
 Джерело: сформовано В. Стецьким

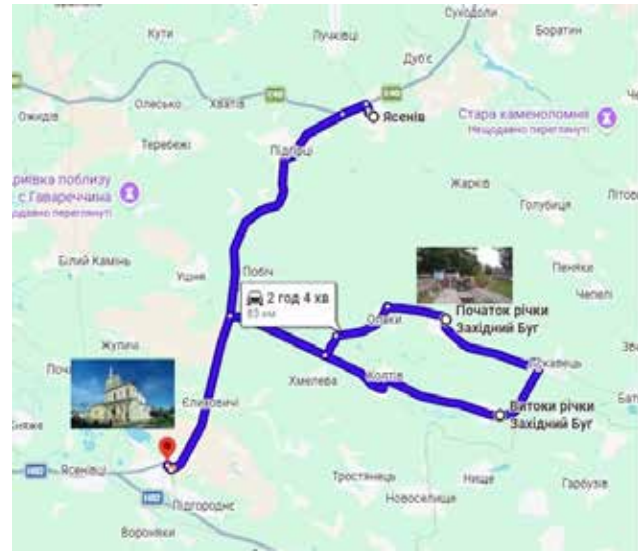

Рис. 13. Туристично-краєзнавчий маршрут «До витоків Західного Бугу»
 Джерело: сформовано В. Стецьким

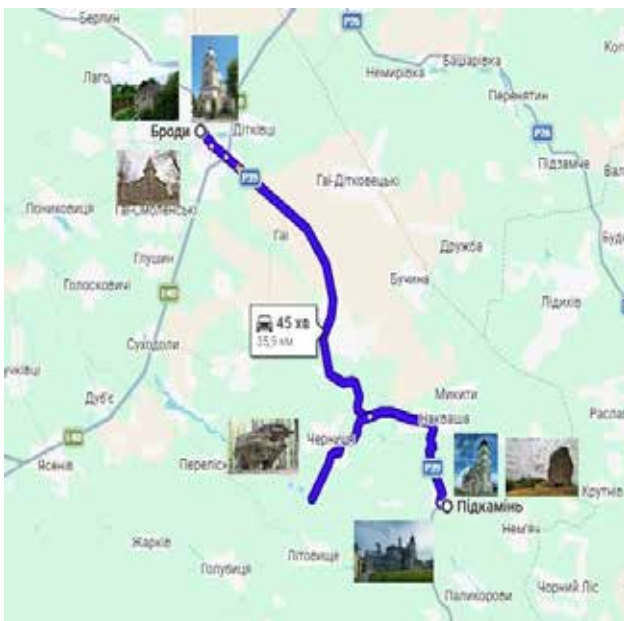

Рис. 14. Туристично-краєзнавчий маршрут «Бродівсько-Підкамінський край»
 Джерело: сформовано В. Стецьким

Рис. 15. Туристично-краєзнавчий маршрут «Природа Гологіроо-Вороняцького пасма і Поморянська культурна спадщина»
 Джерело: сформовано В. Стецьким

Золочівський АР є одним із ключових туристичних кластерів Львівської області, а його “туристичне обличчя” визначають музейно-замкові заповідники “Золотої підкови Львівщини”, різновікова міська та храмова архітектура міст Золочів, Буськ, Броди, селищ Підкамінь, Помор’яни, с. Білий Камінь, унікальні природні ландшафти Гологоро-

Вороняцького горбогір’я, Малего Полісся, Національним природним парком «Північне Поділля».

Рівномірність просторового розміщення основних видів туристичних краєзнавчих ресурсів Золочівський АР є сприятливим чинником можливостей створювати туристичні продукти на всій його території

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гаврилів Б. Прикарпаття в історико-краєзнавчих дослідженнях Івана Франка. *Івано-Франківськ: Видання Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Івана Франка*. 37 с. URL: <https://lib.if.ua/franko/1310563297.html>
2. Жупанський Я. Круль В. Про об'єкт і предмет вивчення національного краєзнавства. *Краєзнавство*. 1994. Вип. 1. С. 3–6. URL: http://resource.history.org.ua/publ/kraj_1994_1_3
3. Костриця М. Актуальні питання теорії національного краєзнавства. *Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб., присвячений 80-річчю УНР, 90-річчю від дня народження О. Ольжича*. Житомир, 1997. С. 68–70. URL: <http://libo.lib.zt.ua/jspui/handle/123456789/412>
4. Костриця М. Ю. Українське географічне краєзнавство : теорія, історія, практика. Житомир : Косенко, 2006. 443 с.
5. Кочеткова І., Любіцева О. Туристичне краєзнавство: суть, методи, значення. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм*. Том 4. Випуск 2. 2021. С. 138–148. URL : <https://tourism.knukim.edu.ua/issue/view/15016/8191>
6. Король О., Крачило М. Менеджмент туризму : Навчальний посібник. Київ : Знання, 2009. 248 с.
7. Львівська область: природні умови та ресурси: монографія / за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М. М. Назарука. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 592 с.
8. Мальська М. Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В. 2022. 534 с. URL : caravela.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=354
9. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посібник. Львів : Знання, 2008. 575 с.
10. Стецький В.В., Манько А.М. Туристичне краєзнавство: навчально-методичний посібник для студентів-бакалаврів напрямку підготовки іЗ - туризм і рекреація (програма, короткий зміст лекцій курсу, семінарські заняття, індивідуальне науково-дослідне завдання, питання заліку). Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2026. 60 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2026/02/Stetskyu_Manko_Tur.kraien._navch-metod_posibn_2026.pdf
11. Ушинський К. Д. Енциклопедія історії України / головний редактор В.А. Смолій; Інститут історії України НАН. Вид: Наукова думка, 2013. Т. 10. С. 257.
12. Чікало О. Павло Чубинський – видатний подвижник українського народознавства (до 180-ліття від дня народження). *Народознавчі зошити*. № 4 (148). 2019. С. 928–933. URL: <https://nz.lviv.ua/archiv/2019-4/17.pdf>
13. Шищенко П. Г. Сутність географічного краєзнавства. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. (42). 2000. С. 1–2.
14. Andrus Ristkok, Eva Maaring. Kodu-uurimise algaegadest // Eesti Kodu-uurimise Seltsi taasisutamiseni Eesti Kodu-uurimise Seltsi, Eesti Muinsuskaitse Seltsi ja Eesti Genealoogia Seltsi Aastaraamat. 2014. Tln, 2015. Lk 11–17
15. Maura Cronin "Local History" (pages 147–168) in the academic book *Palgrave Advances in Irish History* (2009), edited by M. McAuliffe, K. O'Donnell, and L. Lane.
16. Goubert Pierre, *Local History // Daedalus*, Vol. 100, No. 1, *Historical Studies Today* (Winter, 1971), pp. 113–127

REFERENCES:

1. Havryliv B. Prykarpattia v istoryko-kraieznavchykh doslidzhenniakh Ivana Franka [The Carpathian Region in Ivan Franko's Historical and Local History Studies]. *Ivano-Frankivsk: Vydannia Ivano-Frankivskoi oblasnoi univervalnoi naukovoii biblioteki im. Ivana Franka*. 37 p. URL: <https://lib.if.ua/franko/1310563297.html> (in Ukrainian)
2. Zhupanskyi Ya. (1994) Pro obiekt i predmet vyvchennia natsionalnoho kraieznavstva [On the Object and Subject of Study in Local History]. *Kraieznavstvo. – Local history*, vyp. 1. pp. 3–6. URL: http://resource.history.org.ua/publ/kraj_1994_1_3 (in Ukrainian)
3. Kostytsia M. (1997) Aktualni pytannia teorii natsionalnoho kraieznavstva [Current Issues in the Theory of Regional Studies] *Ukrainska natsionalna ideia: istoriia i suchasnist: Nauk. zb., prysviachenyi 80-richchii UNR, 90-richchii vid dnia narodzhennia O. Olzhycha. – The Ukrainian National Idea: History and the Present Day*, Zhytomyr. pp. 68–70. URL: <http://libo.lib.zt.ua/jspui/handle/123456789/412> (in Ukrainian)
4. Kostytsia M. Yu. (2006) Ukrainske heohrafichne kraieznavstvo: teoriia, istoriia, praktyka [Ukrainian Regional Geography: Theory, History, and Practice]. Zhytomyr : Kosenko. 443 p. (in Ukrainian)

5. Kochetkova I., Liubitseva O. (2021) Turystychnе kraieznavstvo: sut, metody, znachennia [Tourism and Local History: Essence, Methods, Significance]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu kultury i mystetstv. Serii: Turyzm. – Journal of the Kyiv National University of Culture and Arts Series: Tourism*, Tom 4. Vypusk 2. S. 138-148. URL : <https://tourism.knukim.edu.ua/issue/view/15016/8191> (in Ukrainian)
6. Korol O., Krachylo M. (2009) Menedzhment turyzmu Navchalnyi posibnyk [Tourism Management: A Textbook]. Kyiv : Znannia. 248 p. (in Ukrainian)
7. Lvivska oblast: pryrodni umovy ta resursy: monohrafiia (2018) [Lviv Oblast: Natural Conditions and Resources: A Monograph] / za zah. red. d-ra heohr. nauk, prof. M. M. Nazaruka. Lviv : Vydavnytstvo Staroho Leva. 592 p. (in Ukrainian)
8. Malska M., Pankiv N. (2022) Turystychno-resursnyi potentsial terytorii : pidruchnyk [Tourism and Resource Potential of the Region: A Textbook]. Kyiv : Vydavets. FOP Picha Yu. V. 534 p. URL : caravela.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=354 (in Ukrainian)
9. Petranivskiy V.L. (2008) Turystychnе kraieznavstvo: navch. Posibnyk [Tourism and Local History: A Textbook]. Lviv : Znannia. 575 p. (in Ukrainian)
10. Stetskyi V.V., Manko A.M. (2026) Turystychnе kraieznavstvo: navchalno-metodychnyi posibnyk dlia studentiv-bakalavriv napriamku pidhotovky j3 – turyzm i rekreatsiia (prohrama, korotkyi zmist lektsii kursu, seminariski zaniattia, individualne naukovo-doslidne zavdannya, pytannia zaliku) [Tourism and Local History: A Teaching and Learning Guide for Undergraduate Students in the J3 Program – Tourism and Recreation (curriculum, course lecture outlines, seminar sessions, individual research project, and exam questions)]. Lviv: Vydavnychiy tsentr LNU imeni Ivana Franka. 60 p. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2026/02/Stetskyi_Manko_Tur.kraien._navch-metod_posibn_2026.pdf (in Ukrainian)
11. Ushynskiy K. D. (2013) Entsyklopediia istorii Ukrainy [Encyclopedia of Ukrainian History]. holovnyi redaktor V.A Smolii; Instytut istorii Ukrainy NAN. Vyd: Naukova dumka. T. 10. pp. 257. (in Ukrainian)
12. Chikalo O. (2019) Pavlo Chubynskiy – vydatnyi podvyzhnyk ukrainskoho narodoznavstva (do 180-litia vid dnia narodzhennia) [Pavlo Chubynsky – A Distinguished Pioneer of Ukrainian Ethnology (Marking the 180th Anniversary of His Birth)]. *Narodoznavchi zoshyty – Ethnology Workbooks*. № 4 (148). pp. 928–933 URL: <https://nz.lviv.ua/archiv/2019-4/17.pdf> (in Ukrainian)
13. Shyshchenko, P. H. (2000) Sutnist heohrafichnogo kraieznavstva [The Essence of Geographical Regional Studies]. *Kraieznavstvo. Heohrafiia. Turyzm – Local History. Geography. Tourism*. (42). pp. 1–2. (in Ukrainian)
14. Andrus Ristkok, Eva Maaring (2014) Kodu-uurimise algaegadest Eesti Kodu-uurimise Seltsi taasasutamiseni Eesti Kodu-uurimise Seltsi, Eesti Muinsuskaitse Seltsi ja Eesti Genealoogia Seltsi Aastaraamat. Tln, 2015. Lk 11–17.
15. Maura Cronin "Local History" (pages 147–168) in the academic book *Palgrave Advances in Irish History* (2009), edited by M. McAuliffe, K. O'Donnell, and L. Lane.
16. Goubert Pierre (1971) *Local History//Daedalus*, Vol. 100, No. 1, Historical Studies Today (Winter). pp. 113–127.

Дата надходження статті: 21.04.2026

Дата прийняття статті: 11.05.2026

Дата публікації статті: 25.05.2026